

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DİLEKÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı

8 Mayıs 2018 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve trnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mihrimah Belma Satır 'ın, Dilekçe Komisyonunun 26'ncı Yasama Dönemindeki faaliyetlerine ilişkin açıklaması

III.- KONU

A)GÖRÜŞMELER

1.- Koçhisar Barajı Yapımında Sular Altında Kalan Çorum İli Alaca İlçesi Kızılyar Köylüleri İçin Yeni Yerleşim Yeri Gösterilmemesi Sebebiyle Yaşanan Mağduriyetin Giderilmesi Talepli Dilekçe Hakkındaki Yerinde İnceleme Raporu'na ilişkin görüşmeler

B) ALT KOMİSYON RAPORLARI

1.- Gıda Bankacılığı Uygulamasının Araştırılması ve Yaygınlaştırılmasının İnceleme Alt Komisyonu Raporu'na ilişkin görüşmeler

2.- Şehir Merkezlerindeki İşlek Caddelerin Trafik Sorunlarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Raporu'na ilişkin görüşmeler

3.- Mesleki Eğitim Kapsamında Staj Gören Öğrencilere Ücret Ödenmesindeki Sorunların Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin

Belirlenmesi Alt Komisyonu Raporu'na ilişkin görüşmeler

4.- Evlilik/İzdivaç Programlarının Aile Kurumuna Olumsuz Etkilerinin Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Raporu'na ilişkin görüşmeler

DİLEKÇE KOMİSYONU

1'inci Toplantı
8 Mayıs 2018 Salı

GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dilekçe Komisyonu saat 15.08'de açıldı.

Komisyon Başkanı Mihrimah Belma Satır, Dilekçe Komisyonunun 26'ncı Yasama Dönemindeki faaliyetlerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Koçhisar Barajı Yapımında Sular Altında Kalan Çorum İli Alaca İlçesi Kızılyar Köylüleri İçin Yeni Yerleşim Yeri Gösterilmemesi Sebebiyle Yaşanan Mağduriyetin Giderilmesi Talepli Dilekçe Hakkındaki Yerinde İnceleme Raporu,

Gıda Bankacılığı Uygulamasının Araştırılması ve Yaygınlaştırılmasını İnceleme Alt Komisyonu Raporu,

Şehir Merkezlerindeki İşlek Caddelerin Trafik Sorunlarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Raporu,

Mesleki Eğitim Kapsamında Staj Gören Öğrencilere Ücret Ödenmesindeki Sorunların Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Raporu,

Evlilik/İzdivaç Programlarının Aile Kurumuna Olumsuz Etkilerinin Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Raporu,

Görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 17.01'de toplantıya son verildi.

8 Mayıs 2018 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.07

BAŞKAN : Mihrimah Belma SATIR (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail BİLEN (Manisa)

SÖZCÜ: Canan CANDEMİR ÇELİK (Gaziantep)

KÂTİP: Ramazan CAN (Kırıkkale)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayımız vardır.

Dilekçe Komisyonumuzun 26'ncı Yasama Dönemindeki 6'ncı Genel Kurul toplantısını açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mihrimah Belma Satır'ın, Dilekçe Komisyonunun 26'ncı Yasama Dönemindeki faaliyetlerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Dilekçe Komisyonunun değerli üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarından değerli misafirlerimiz, değerli basın mensupları, kıymetli katılımcılar; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, bildiğiniz gibi Komisyonumuzun iki ana görevi var. Bunlardan bir tanesi, Kamu Denetçiliği Kurumu Başkan ve üyelerinin seçimi ve Kamu Denetçiliği Kurumu raporunun görüşülmesi. İkinci ve asli görevimiz, anayasal dilekçe hakkının kullanılması kapsamında vatandaşlarımız ve karşılıklılık esası çerçevesinde mukim yabancılar tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilen dilek ve şikâyetleri incelemek. Bu anlamda bugün yapacağımız toplantıda kısa bir 26'ncı Yasama Döneminin özetini sunup ondan sonra Komisyon raporlarımızla görüşmelerimize devam edeceğiz.

26'ncı Yasama Döneminde e-dilekçe sistemine 52.563 kişi yeni kayıt olmuş ve hâlihazırda ise program 179.498 kişi tarafından faal olarak kullanılmaktadır. Dilekçe Komisyonunda belirtilen tarihler arasında 15.173 kişi başvuruda bulunulmuştur.

Bu dilekçelerin dağılımına bakıldığında zaman; yapılan dilekçe başvurularının yüzde 69,84'ü e-dilekçe olarak, yüzde 21 küsuru posta yoluyla, yüzde 5,62'si ise elden olarak Komisyonumuza yapılmıştır.

Başvurunun imzalanma şekline göre istatistik yaptığımız zaman dilekçelerin yüzde 63 küsuru şahsi imzalı, yüzde 35 küsuru toplu imzalı olarak oluşmaktadır. Komisyonumuza ulaşan dilekçelerin yüzde 86 küsuru karara bağlanmış ve hıfzedilmiştir.

Gelen başvurularda konuları itibarıyla ilk beş konu şu şekilde dikkat çekmektedir: Millî savunma konularında yüzde 13 küsur, adalet ve güvenlik konularında yüzde 9 küsur, kişisel özgürlük hak ve talepler konusunda yüzde 8, personel işlemleri konusunda yüzde 7-8 oranlarında, bunlar dışında kalan şikâyetler, dilekçeler, talepler de yüzde 26 oranını oluşturmaktadır.

Komisyonumuza en çok başvuru İstanbul, Ankara ve İzmir illerinden gelmiştir, en az başvuru ise Artvin, Ardahan ve Tunceli illerinden gelmiştir.

26'ncı Yasama Döneminde Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanı olarak 48 toplantı gerçekleştirdik, 13.340 dilekçe hakkında 7.862 karar almış bulunmaktayız. Dilekçe Komisyonunda 26'ncı Yasama Döneminde 5 Genel Kurul toplantısı, 29 alt komisyon toplantısı, 10 yerinde inceleme toplantısı ve 48 Başkanlık Divanı toplantısı yapılmış ve bu çerçevede 117 saat 46 dakika çalışılmıştır; Dilekçe Komisyonunca mezkûr dönemde 18 Genel Kurul kararı alınmıştır.

Değerli katılımcılar, bu yasama döneminde Komisyonumuzda kamuda çalışan engelli ya da engelli yakını bulunan işçiler için memurlara tanınan bazı hakların verilmesi talebini içeren dilekçeler, araç muayene istasyonlarında muayene ücreti ödeme şeklinin incelenmesi talebini içeren dilekçeler, özürli sağlık kurulu raporunda engellilik oranında herediter anjioödem hastalığının dâhil edilmemesi sebebiyle yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi talebini içeren dilekçeler Komisyon olarak Genel Kurulun gündemine alınarak alt komisyon kurulmuş ve karara bağlanmıştır.

Yine 26'ncı Yasama Döneminde kurulan, alt komisyon çalışmaları tamamlanan ve raporu verilen alt komisyonlar ise şunlardır ki bugün inceleyeceğiz: Gıda bankacılığı uygulamasının araştırılması ve yaygınlaştırılması talebini içeren dilekçeler, evlilik ve izdivaç programlarının aile kurumuna olumsuz etkilerinin araştırılması ve alınabilecek önlemlerin belirlenmesine ilişkin alt komisyon, şehir merkezlerindeki işlek caddelerin trafik sorunlarının araştırılması ve alınabilecek önlemlerin belirlenmesi ilişkin alt komisyon, mesleki eğitim kapsamında staj gören öğrencilere ücret ödenmesinin, sorunlarının araştırılması ve alınabilecek tedbirlerin belirlenmesine ilişkin alt komisyon.

26'ncı Yasama Döneminde Komisyonumuzda 10 yerinde inceleme çalışması yapılmıştır. Bu yerinde incelemelerin bir kısmı alt komisyon çalışmalarıyla ilgilidir, 2 tanesi de alt komisyon çalışmaları kapsamı dışında yapılan yerinde incelemelerdir. Bunlardan birincisi 15 Temmuz 2016 tarihinde Koçhisar Barajı yapımında sular altında kalan yerlerin yerine Çorum ili Alaca ilçesi Kızılyar köylüleri için yeni yerleşim yeri gösterilmemesi sebebiyle yaşanan mağduriyetin giderilmesi talepli dilekçe hakkında yerinde yaptığımız incelemedir, ikincisi de 14 Şubat 2018 tarihinde Olağanüstü Hâl İşlemleri İnceleme Komisyonuna yerinde yaptığımız incelemedir.

Değerli katılımcılar, 26'ncı Yasama Döneminde Dilekçe Komisyonu ve İnsan Hakları İnceleme Komisyonu üyelerinden oluşan Karma Komisyonun faaliyetlerine de iştirak ettik. Bu kapsamda 13 Karma Komisyon toplantısı gerçekleştirildi, 20 saat 6 dakika süreli bir görüşme oldu; 12 alt komisyon toplantısı yapıldı.

Yine aynı kapsamda Karma Komisyon olarak Kamu Denetçiliği Kurumu 2016, 2015, 2014 ve 2013 yıllık raporları hakkında Karma Komisyonu raporunu gördük ve 11 Ocak 2018 tarihinde Genel Kurulda görüşülmesini sağladık.

2017 yani geçtiğimiz yılın Kamu Denetçiliği Raporu hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Hakları İnceleme Komisyonu üyelerinden oluşan Karma Komisyon Raporu 547 sıra sayısıyla bastırıldı ve 10 Nisan 2018 tarihinde dağıtıldı.

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 14'üncü maddesi gereğince görev süresi dolan başdenetçi ve denetçilerin seçimleri gerçekleştirilmiş oldu.

Bu dönem 2017 yılı raporunun Genel Kurulda görüşülmesi henüz sağlanmadı, alınan seçim kararı nedeniyle bir sonraki döneme kaldığı aşıkardır.

Değerli Komisyon üyeleri, değerli katılımcılar, daha detaylı bilgileri her birinize özel olarak dağıttık, bütün üyelerin de odalarına göndereceğiz inşallah, basın mensuplarıyla da paylaşacağız.

Şimdi Komisyonumuzun gündemine geçiyoruz.

4/5/2018 Cuma günü dağıtılan çağrı yazımızda gündemimize aldığımız yerinde inceleme raporunu ve alt komisyon raporlarını ekte göndermiştik.

Gündemimizde yer alan işleri sırasıyla görüşürken alt komisyon başkanlarına komisyon raporları ve çalışmalarıyla ilgili söz vereceğim, ardından üyelerimize ve talep hâlinde kamu kurum, kuruluşların yetkililerine söz vereceğim ve yapılan değerlendirmeler sonunda da karar alındıktan sonra gündemimizi tamamlamış olacağız.

Yerinde incelemelerle ilgili ilk konuyu açalım; Koçhisar Barajı...

III.- KONU

A)GÖRÜŞMELER

1.- Koçhisar Barajı Yapımında Sular Altında Kalan Çorum İli Alaca İlçesi Kızılyar Köylüleri İçin Yeni Yerleşim Yeri Gösterilmemesi Sebebiyle Yaşanan Mağduriyetin Giderilmesi Talepli Dilekçe Hakkındaki Yerinde İnceleme Raporu 'na ilişkin görüşmeler

BAŞKAN – Değerli Komisyon üyeleri, değerli katılımcılar, 1 Haziran 2016 tarihinde Genel Kurul toplantısında baraj suları altında kalan Çorum ili Alaca ilçesi Kızılyar köyünün yerinde incelenmesine karar verilmiş ve 15 Temmuz 2016 tarihinde bu yerinde inceleme gerçekleşmiştir. Yerinde incelemeyle ilgili raporumuzu 4/5/2018 tarihinde üyelerimize dağıttık.

Çorum ilinde 15 Temmuz hain darbe girişiminin olduğu gün ben ve değerli Komisyon üyesi arkadaşım Canan Hanım'la beraber Çorum ilinde bahsettiğimiz köyde yerinde inceleme yaptık, akabinde de o geceyi Mecliste geçirdik. Allah bir daha ülkemize ve hiçbirimize böyle bir gece yaşatmasın; bunu da arada söylemek istiyorum.

Gelen dilekçe şuydu değerli katılımcılar: Çorum ili Alaca ilçesi Kızılyar köyünün inşası tamamlanan Koçhisar Barajı'nın suları altında kalması nedeniyle köylerini terk etmek zorunda kalan köylülerimiz var. Yeni bir yerleşim alanı tespitinde bulunmuşlar ve çok uzun bir süredir, 2012 yılından beri yeni bir yerleşim alanı tespit edilememiş ve bu köylü hemşehrilerimiz de mağdur olmuş.

Yerinde yaptığımız bu incelemeden sonra mağduriyeti tespit ettik, gerekli yazışmaları yaptık valilikle, özel idareyle ve o ilin milletvekilleri sağ olsunlar Salim Bey'in de katkısıyla bu konuyu derinlemesine inceledik ve bu konuda bir karara vardık, çözüme de ulaştık.

İl özel idaresinin yetkilisinin burada olduğunu biliyorum. Çorum'dan gelen var mı?.. Söz verebiliriz, Salim Bey, Sayın Başkanım, size de söz verebiliriz. Bu konuda bize verdiğiniz destekler için çok teşekkür ediyoruz, özellikle Sayın Valimize desteklerinden dolayı teşekkür ediyoruz. Orada bir mağduriyetin var olduğu tarafımızdan tespit edilmişti, çözüm üretilmesi için de bütün kamu kuruluşlarıyla bir araya geldik, köylülerimizle de görüştük. Bu konuda geldiğimiz nokta bizi tatmin ediyor ama siz de bu konuda bir kısa açıklama yaparsanız memnun oluruz.

Buyurun efendim.

SALİM USLU (Çorum) – Öncelikle çok teşekkür ediyorum size ve şahsınızda tüm Komisyon üyelerimize.

Tabii, sizin yakın ilginiz ve Çorum'daki kamu kurumlarının ilgisi sorunun bir an önce çözülmesini sağlamış oldu. Sizin verdiğiniz direktiflerle özel idaremiz... Sayın Genel Sekreterinden de bilgi aldım az önce, orada 32 parselin şu anda köylüye dağıtımı hazır vaziyette duruyor. Yer seçimini yaptık; köylü de memnun alacağı arazilerden, tapular da kesinleşti, tapular da dağıtımına hazır durumda ve sizin katkınızla, ilginizle sorun çözülmüş oluyor. Gerçekten Koçhisar Barajı'nın suları altında kaldığı için köylü çok mağdur durumdaydı. Bir sorun da köyde oturanlar ile köyden göçenler arasındaydı; o sorun da çözülmüş durumda. Dolayısıyla ben tekrar teşekkür ediyorum hem valimize hem özel idaremize hem de zatâlinize ve tabii heyetinize.

BAŞKAN – Biz de çok teşekkür ediyoruz.

Gerçekten devletine, milletine bağlı bir köylü grubuyla karşılaşmıştık. Yaşadıkları onca mağduriyete rağmen sabırla bugünü bekliyorlardı. Bizim de çok az da olsa katkımız olduysa çok memnun olduk.

Buraya kadar zahmet edip geldikleri için Sayın Recep Cıplak'a da bir söz verelim, sizi de

dinleyelim arzu ederseniz.

ÇORUM İL ÖZEL İDARESİ GENEL SEKRETERİ RECEP CIPLAK – Sayın Başkanım, kurulumuzun değerli üyeleri; ben de kurumum adına hepinize saygıyla selamlıyorum.

Koçhisar Barajı'nda arazi tahsisleri için verdiğiniz desteklerden dolayı size teşekkür ediyorum, Sayın Vekilimize teşekkür ediyoruz.

Biz de dün itibarıyla tapuları köy muhtarlığına teslim ettik. Bundan sonra sorun kalmadı; artık, köylümüz orada rahatça yaşayabilecekler.

Desteklerinizden dolayı hepinize teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum efendim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Köylülerimize selamlarımızı, sevgilerimizi iletin. Özellikle o gün bizimle birlikte olan Canan Hanım'la çok güzel anılarımız var. Hayırla, sağlıklı inşallah bölgelerinde otursunlar.

Fikri Bey siz de vardınız değil mi Çorum'da; vardınız. Bülent Bey de vardı, evet.

Selamlarımızı iletin.

Peki, çok teşekkür ediyoruz. Biz de yine bu konunun takipçisi olacağız.

Bu konuda herhangi bir değerlendirme yapmak isteyen üyemiz var mı? Görüş almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Yapılan değerlendirmeler neticesinde redaksiyon yetkisiyle birlikte Genel Kurul kararı olmak üzere raporu oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çok teşekkür ediyorum, tekrar hayırlı olsun diyorum Başkanım.

Size özel teşekkür ediyorum, sağ olun.

SALİM USLU (Çorum) – İzninizi istiyorum.

BAŞKAN – Tabii. Başınız sağ olsun tekrar.

Sayın Başkanım, güle güle.

B) ALT KOMİSYON RAPORLARI

1.- Gıda Bankacılığı Uygulamasının Araştırılması ve Yaygınlaştırılmasını İnceleme Alt Komisyonu Raporu'na ilişkin görüşmeler

BAŞKAN – Alt komisyon raporlarını görüşmeye devam ediyoruz.

İkinci alt komisyonumuz Gıda Bankacılığı. Benim Başkanı olduğum bir alt komisyon çalışmasıydı. Bir özel okul öğretmeninin bize verdiği bir dilekçeyle yola çıktık. Dilekçe, israfın önlenmesi ve gıda israfının önlenmesi konusunda bir dilekçeydi. Çalışmaya başlayınca “gıda bankacılığı” tabiriyle ve dünya örnekleriyle karşılaştık. Türkiye’de üretim çok fazla, yardım duygusu çok fazla fakat bu yardım ve paylaşma duygusu -suistimalini de yaşadığımız 15 Temmuz FETÖ olayından da gördüğümüz gibi- suistimale açık bir konu. Gıda bankacılığı mevzuatını çok detaylı bir şekilde inceledik, bu konuda dünya örneklerini inceledik. Söylediğimiz gibi ilgili bakanlıklardan, genel müdürlüklerden, Diyanet İşleri Başkanlığından görüş aldık. Yerinde incelemeler yaptık. Süremiz dolayısıyla kısa kısa geçiyorum. Bu konuda başarılı olan sivil toplum örneklerini, vakıf ve dernekleri, belediyeleri ziyaret ettik. Malatya’da, Hatay’da, Gaziantep’te, Eskişehir’de, İstanbul Beyoğlu’nda yerinde incelemelerde bulduk. İyi gıda bankacılığı örneklerini Meclise davet ettik, onları da dinledik. Bütün bu çalışmalardan sonra da israfın önlenmesi ve gıda bankacılığı konusundaki raporumuzu tamamladık. Bu rapor çalışmalarımız süresince bir destek de Cumhurbaşkanımızın değerli eşi hanımefendi Emine Erdoğan’dan geldi. İsrafın önlenmesi ve atık projesiyle ilgili çalışmasını yaparken bizim çalışmalarımızı da basından

takip etmişler. Bizim çalışmamıza teşekkür ettiler ve desteklerini sundular. Bunun da önemli bir destek olduğunu düşünüyorum.

Gıda Bankacılığı alt komisyon raporumuzda önerilerimizi yazdık. Başbakanlığa, Gümrük Bakanlığına, Maliye Bakanlığına, Kültür Bakanlığına birtakım önerilerimiz var. Bunları da dağıttığımız raporumuzda yazmıştık.

Bu konuda benim söyleyeceklerim bu kadar. Komisyon üyelerimizin veya diğer üyelerimizin bu konuda söyleyeceği, katkı sunacağı bir şey varsa onları da dinlemek isteriz.

CANAN CANDEMİR ÇELİK (Gaziantep) – Teşekkür ederiz Başkanım.

BAŞKAN – Raporumuz çok detaylı bir rapordur. Gıda bankacılığı konusunda Türkiye’de yayınlanan ilk detaylı rapor olacak ve bundan sonra gıda bankacılığının teşvikine ve bu konuya yerel yöneticilerin ve sivil toplum örgütlerinin, özellikle gıda bankacılığı yapacak dernek ve vakıfların daha fazla ehemmiyet vereceğini düşünüyorum. Bu anlamda iyi bir çalışmaya imza attığımız kanaatindeyiz. İnşallah Türkiye için, hem hayırseverler için hem de bu desteklerden faydalanacak insanlar için faydalı olur diye düşünüyorum. Bu anlamda tekrar teşekkür ediyorum.

Raporumuzu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Gıda Bankacılığı Uygulamasının Araştırılması ve Yaygınlaştırılmasını İnceleme Alt Komisyonu Raporu kabul edilmiştir.

Kamuoyuyla paylaşıyoruz. Medyanın bu konuda biraz daha destek vermesini özellikle talep ediyoruz farkındalık yaratmak adına.

Teşekkür ediyorum.

2.- Şehir Merkezlerindeki İşlek Caddelerin Trafik Sorunlarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Raporu’na ilişkin görüşmeler

BAŞKAN – Bir diğer alt komisyonumuz yine toplumun kanayan yaralarından oluşan bir konuydu, trafik kazalarıyla ilgili. Özellikle şehir merkezlerindeki işlek caddelerdeki trafik kazalarıyla ilgili komisyonumuza gelen dilekçeler vardı. Bu dilekçelerden bir tanesinden özellikle bahsetmek isterim. İstanbul Milletvekilimizin, Kadıköy ile Bağdat Caddesi’ni çok iyi bilen Hurşit Yıldırım Bey’in katkısıyla bu konuyu bir alt komisyon hâline getirdik. Kentte yaşayan insanlar için önemli bir güvenlik sorunu olduğunu düşünerek bu komisyonu kurduk ve bu komisyon da çok değerli çalışmalar yaptı, Türkiye’nin çeşitli yerlerinde incelemelerde bulundu. Bu anlamda, bu Alt Komisyonumuzun Başkanı Orhan Kırçalı’ya söz vermek istiyorum.

Raporu ben okudum Sayın Başkanım. Rapor daha yayınlanmadan kamuoyunun dikkatini çekti. Bu da bizim için çok güzel bir şey. İstedikimiz de buydu zaten, farkındalık oluştu.

Ben emekleriniz için teşekkür ediyorum. Raporunuz hakkında kısa bilgi verirseniz memnun oluruz.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli katılımcılar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi evveliyatla saygıyla, hürmetle selamlıyorum. Hoş geldiniz.

Dilekçe Komisyonumuzun Genel Kurulunun İç Tüzük’ün 115 ila 120’nci maddeleri uyarınca 22/2/2017 tarihli toplantısında aldığı 17 sayılı Karar gereğince kurulan Şehir Merkezlerindeki İşlek Caddelerin Trafik Sorunlarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu çalışmalarımız ve raporumuz hakkında bilgi vermek üzere söz almış bulunmaktayım.

Başkanlığımı yürüttüğüm alt komisyonunda Yalova Milletvekilimiz Sayın Fikri Demirel, Bursa Milletvekilimiz Sayın Erkan Aydın’la birlikte çalıştık, birlikte görev aldık.

Alt komisyon çalışmaları kapsamında, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, İstanbul

Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı, Karayolu Trafik ve Yol Güvenliği Derneği, Türkiye Trafik Kazalarını Önleme Derneği, Trafikte Hakların Derneği, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Karayolu Düzenleme Genel Müdürlüğü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Psikoloji Bölümü ve Erzurum Milletvekili Sayın Mustafa İlıcalı'yla yazışmalar yapılmış, görüşmeler gerçekleştirilmiş. Kendilerinden konuyu teşhis ve çözümüne yönelik görüş ve önerilerini bildirmeleri de talep edilmiştir. Söz konusu talep üzerine kurum ve kuruluşlarca hazırlanarak komisyonumuza gönderilen görüş ve öneriler raporda ayrıntılı olarak da sizlere arz edilmiştir.

Alt komisyon çalışmalarında ilgili birçok kurum ve kuruluş temsilcileri dinlenmiş, kurum ve kuruluşlardan bilgi, belge ve raporlar temin edilmiştir. Alt komisyonumuz kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütlerinin de katılımıyla 4 adet alt komisyon toplantısı gerçekleştirmiştir.

Ayrıca, alt komisyon, yaşanan trafik kazaları nedeniyle sık sık gündeme gelen İstanbul Bağdat Caddesi'nde yerinde incelemeler de gerçekleştirmiş, sorunun teşhisini ve çözüm önerilerini yerinde değerlendirmek amacıyla da 16-17 Kasım 2017 tarihinde İstanbul ilinde bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir. Ziyarete, İstanbul Valisi Sayın Vasip Şahin ve yetkililer tarafından, Bağdat Caddesi özelinde İstanbul'daki ve genel olarak ülkemizdeki trafik sorunları ve bunlara yönelik alınabilecek önlemler hakkında da bilgi verilmiştir.

Geniş katılımlı toplantının bitmesinden sonra alt komisyon üyeleri ve beraberindeki heyet yerinde inceleme yapmak üzere Bağdat Caddesi'ne geçmiştir. Cadde üzerindeki esnaf ve caddeyi kullanan vatandaşlarımızla yaşanan trafik sorunları hakkında görüşmeler yapılmış, bilgiler alınmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sayın katılımcılar; ülkemizde 2015 yılı verilerine baktığımızda, 1 milyon 313 bin 359 trafik kazası meydana gelmiştir. Bu kazalardan 183.011'i ölümlü ve yaralanmalı trafik kazası olarak kayıtlara geçmiştir. Son yıllarda istatistiklere girmeyenler ile yaralı olarak kayıtlara geçenlerden daha sonra meydana gelen ölümleri de eklediğimizde her yıl ortalama 5 binden fazla insanımız maalesef trafik kazalarında hayatını kaybetmektedir.

Türkiye'de trafik kazaları dünya ortalamalarına göre biraz fazla ancak trafiğe kayıtlı araç sayısı 2017'de bir önceki yıla göre yüzde 5,3 artmasına rağmen, bölünmüş çift yönlü yollar, alınan tedbirler ve denetimlerin ardından, ölümlü ve yaralanmalı trafik kazası sayısı yüzde 1,5 oranında azalmıştır. Bu hususa özellikle dikkatinizi çekmek istiyorum.

Ülkemizde yaşanan trafik kazalarında en çok hayatını kaybedenlerse maalesef 15-29 yaşlarındaki gençlerimiz olmuştur. Türkiye Trafik Eğitimini Geliştirme ve Kazaları Önleme Vakfının verilerine göre Türkiye'de meydana gelen kazaların yüzde 90'ından fazlası insan hatasından kaynaklanmaktadır. Bu kazalara son vermek için öncelikle trafik eğitiminin önemini ve kaza riski bilincinin ülkemizdeki bütün insanların zihnine, hafızasına yerleştirilmesi gerekmektedir.

Kent içinde trafik kazalarında trafik polisi sorumluluk bölgesindeki 2015 verilerine göre 155.201 ölümlü ve yaralanmalı kaza olmuş ve 3.140 kişi hayatını kaybetmiştir. Öte yandan, trafik kazaları nedeniyle ortaya çıkan ölüm ve yaralanma vakaları, artan engelli birey sayısı, yaşanan maddi kayıpları düşündüğümüzde trafik kazalarının millî ekonomimize sosyoekonomik maliyeti inanılmaz boyutlardadır.

Ülkemizde en çok trafik kazalarının yaşandığı il yüzde 50,5 gibi yüksek bir oranla İstanbul'dur. İstanbul'daki trafik kazalarında ise son yıllarda sansasyonel vakalarla yerel ve ülke basınında, internet ve sosyal medyada gündem olmaya başlayan ve Kızıltoprak'tan başlayarak Maltepe ilçesine kadar uzanan Bağdat Caddesi'dir. Bağdat Caddesi İstanbul Anadolu Yakası'nın hem alışveriş hem yaya hem de trafik anlamında en yoğun noktalarından bir tanesidir. Bu sebeple İstanbul Bağdat Caddesi ve bunun

gibi büyük şehirlerimizdeki işlek caddelerde uygulanmak üzere kalıcı ve caydırıcı tedbirlere de ihtiyaç vardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sayın katılımcılar; alt komisyon çalışmaları kapsamında yapılan toplantı, yerinde inceleme, kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütlerinin görüşleri doğrultusunda şu tespitler ve çözüm önerileri belirlenmiştir: Netice olarak Bağdat Caddesi özelinde ülkemizin karşı karşıya kaldığı trafik sorununun çözüm yolları, eğitim, denetim ve müeyyide yani yaptırımdan geçmektedir. Bu üç unsur bir sacayağından benzetilebilir. Bunları da birbirinden ayırmak mümkün değildir.

Türkiye’de meydana gelen kazaların yüzde 90’ından fazlası insan hatasından kaynaklanmaktadır. Bu kazalara son vermek için öncelikle trafik eğitiminin öneminin ve kaza riski bilincinin ülkemizdeki bütün insanların zihnine, hafızasına yerleştirilmesi gerekmektedir. İlkokuldan üniversiteye kadar bütün öğrencilerimize trafik kurallarına uyma, trafik adabı, trafikte saygı eğitiminin verilmesi için Millî Eğitim Bakanlığı, YÖK ve ilgili paydaşlar bir araya gelmelidir. Güvenli ve kalıcı trafik kültürünün kazandırılması amacıyla düzenlenen eğitimlerin sayısı artırılmalıdır. Sürücü kurslarında adaylara verilen eğitimin geliştirilmesi için Millî Eğitim Bakanlığı yoğun çaba sarf etmelidir, kaliteli sürücü yetiştirmelidir. Yoğun teknolojiyle desteklenmiş bir denetim hizmeti verilmelidir. EDS, TEDES interaktif uyarı ve interaktif denetim sistemi uygulamalarının yaygınlaştırılması elzemdir. Bu sistemlerin caydırıcılık oranı son derece yüksektir. Herhangi bir trafik kuralı ihlali olduğu zaman bu ihlalin yaptırımının caydırıcı olması gerekmektedir.

Bu kapsamda, alt komisyonumuzca şehir merkezlerindeki işlek caddelerde ve genel olarak ülkemizde yaşanan trafik sorunlarına ilişkin olarak yukarıdaki teşhis, değerlendirme ve çözüm önerileri dikkate alınarak ve gerektiğinde diğer kurum ve kuruluşlarla koordinasyon sağlanarak Başbakanlık, İçişleri Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığından gerekli önlemlerin alınmasının istenmesine, 3071 sayılı Kanun ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün ilgili maddeleri gereğince oy birliğiyle karar verilmiştir.

Alt komisyon raporumuzu Komisyonumuza saygıyla arz ederiz. Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Trafik kazalarıyla ilgili komisyon raporu hakkında söz almak isteyen?

Sayın Başkanım, buyurun.

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) - Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri, çok değerli katılımcılar, saygıdeğer basın mensupları; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Sayın Başkanım, sizin de seçim bölgeniz olan Kadıköy Bağdat Caddesi’ndeki, özellikle işlek caddelerdeki trafik ihlallerinin araştırılmasıyla ilgili vermiş olduğumuz dilekçe üzerine komisyon kurulmasına karar veren zatialinize, üyelerimize, katkı veren kişi ve kuruluşlara ayrıca teşekkür etmek istiyorum.

Bu çalışmanın pek çok faydasını gördük. Bununla ilgili pek çok makale, istatistik, bilimsel görüş ve dünya uygulamalarını araştırdık. Ulusal basın ve medyamız ile STK’lerimiz de gerekli desteği verdi. Bugün konuyla ilgili görüşler hem net olarak anlaşılсын hem de öne çıkan çok önemli birkaç hususu hem redaksiyon yapılması hem de bilgilerin özetlenmesi babından sizlerle çok kısa paylaşmak istiyorum.

Sayın Başkanım, özellikle vurgulamak istiyorum ki, raporda bahsi geçen ralli yaparak ölüme sebebiyet verenlerin araçlarının müsadere edilmesi hususu basınımızda bugün biraz daha dikkat çeksini diye “Kazaya karışan araçlara el konulacak.” diye basınımız tarafından puntoyla verildi. Buradan

maksat her kazaya karışan değil, garibanın veya vatandaşın arabasının altından alınması veya olası öngörülemeyen her türlü kazalardaki müsadere görüşü değildir. Buradaki görüş, Bağdat Caddesi gibi işlek caddelerde lüks araçlarla toplu ralli yapılarak ölüme sebebiyet verilmesi hâlinde şehir içindeki aracını silah gibi kullanan ve sonucunda da lüks, pahalı araçlarla vatandaşın ölümüne sebebiyet verilmesi hâlinde araçlara el konulması görüşüdür. Başka bir ifadeyle, kasta yakın ölümlü trafik kazasının;

1) Şehir içindeki işlek caddelerde meydana gelmesi,

2) Toplu ralli yapılması,

3) Kazanın aşırı hızla meydana gelmesi,

4) Kaza sonunda kasta yakın ağır kusurlu sürücünün eylemi sonucu kusursuz vatandaşımızın ölmesi,

hususlarının yani bu dört şartın hep birlikte ve beraber gerçekleştiği takdirde araçların kanuni müsadere edilmesi görüşüdür. Bu, şartların tamamının birlikte gerçekleşmesi hâlinde uygulanma ihtimali olan bir görüştür. Yoksa her kazada sürücünün aracının müsadere edilmesi (el konulması) görüşü değildir. Kaldı ki zaten ölümlü trafik kazalarında savcı resen kazaya karışan araç üzerine “satılamaz” kaydı olarak ihtiyati tedbir kararı koymaktadır. Bu tedbir sebebiyle hukuki durum sonuna kadar araç satılamıyor. Bu durum sonunda da hukuki durum netliğe kavuşuyor.

Hukuki netlikten sonra, yukarıdaki şartların mahkemece tespit edilmesinden sonra, müsadere edilen araç satılarak mağdurun ailesinin tazminat alacağını sigorta veya diğer mal varlığından karşılanması, bu araçtan öncelikle mağdurların zararlarının karşılanması, bakiye kısım varsa kurulacak trafik fonunda trafik eğitimi için harcansın. Bu fonlarda kurulacak trafik eğitimi alanlara da trafik sigortalarından, trafik poliçelerinden indirim yapılması görüşü de toplumun büyük bir kesiminden destek gördü.

Yine, Komisyonumuz Bağdat Caddesi'yle yola çıktı, sonra “Her ilin bir Bağdat Caddesi vardır.” görüşüyle konu tüm işlek caddelere yayıldı. Yine, Bağdat Caddesi gibi lüks ve işlek caddelerde ralli yaparak, aşırı hız yaparak kaza yapan araçların büyük bir kısmı çok lüks ve pahalı araçlar, milyonluk araçlar. Gecenin bir vaktinde bir araya gelerek kendi aralarında ralli yapmak için organize olan ve aşırı hızla trafik güvenliğini tehlikeye düşüren sürücülere kesilen idari para cezaları az. Bu sürücülerimize ihlal edilen eylem ile cezanın caydırıcılığı yönünden aracın otoparka çekilmesi de başka bir görüşümüz. Zira ralli yapan, yayaların çok olduğu işlek bir caddede trafiği tehlikeye düşüren 1,5-2 milyon gibi lüks bir araca kesilen 800-900 TL'lik bir cezanın caydırıcılığı yok. Lakin toplu ralli yapan sürücünün milyonluk aracının iki ay otoparka çekilmesinin o sürücüye verilecek en büyük ceza olduğunu düşünüyoruz. Konunun kamuoyuyla paylaşılması sonrası Bağdat Caddesi gibi caddelerde ralli yarışlarının bittiği, bu hususun tartışılmasının bile olumlu sonuçlar getirdiğini beyan etmeliyim.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; başka bir konu da alkollü araç kullanımıyla ilgili. Maalesef, ölümlü trafik kazalarının en çok sebebi alkol ve aşırı hız. Trafik Komisyonumuz pek çok hususu tespit ederken aynı zamanda bir kısım somut öneriler de getirdi. Bu önerilerden bir tanesi de... Aslında, aşırı hızın en önemli sebeplerinden biri de alkollü araç kullanmak. Bununla ilgili dünyadaki örnekleri araştırdık.

Alkollü araç kullanımı ağırlaştırılmış suç kapsamında değerlendirilmelidir. Alkollü araç kullanan âdeti eli silahlı suç aleti gibi, alkolsüz olanın ise hiçbir suçu yok, günahı yok, dikkatle trafikte yoluna devam ediyor. Anayasa'mızın 58'inci maddesi “Bununla mücadelede gerekli tedbirleri devlet alır.” diyor. Alkollü araç kullanımını engellemek için gereken tedbirleri almalıyız.

Bu konuda da bir görüş olarak, alkollü araç kullanımı sebebiyle ehliyetine el konulan kişi ehliyetini geri almaya gittiğinde aracına belirli bir dönem için bir alkol kiti veya alkol ölçer takılması düşünülebilir.

Kişi aracına alkollü olarak bindiğinde, söz konusu cihaz bunu nefesten anlayacak ve belirli bir merkeze sinyal gönderecek olan ve kandaki alkol miktarını ölçebilen bir monitör veya sürücünün alkolden dolayı davranışlarının değiştiğini ölçebilecek akıllı kart uygulaması düşünülebilir. Bu sistem 2009 yılından itibaren Amerika Birleşik Devletleri'nde ve son yıllarda Avrupa Birliği ülkelerinin çoğunda uygulanan bir sistemdir. Alkolden dolayı ehliyetine el konulan sürücü belirlenen bir dönem için –bu, bir yıl olabilir, iki yıl olabilir- uygulanan testi olumlu olarak geçtiği takdirde bir bu kilit veya cihaz ölçer araçtan artık sökülebilir. Burada amaç sadece diğer sürücülerini alkollü sürücülerden korumak değil, aynı zamanda bizim vatandaşımız olan alkollü sürücüyü de herhangi bir hayati risk taşıyan kazadan korumaktır. Bu sayede hem alkol bağımlılığı azalacak hem de alkollü araç kullanıma son verip sağlıklı bir toplum ve trafik hayatı sağlanmış olacaktır.

Burada yanlış anlaşılacak için tekrar ediyorum: Bunun, her araca değil sadece alkollü araç kullanırken yakalanan, alkollü araç kullanırken kolluk kuvvetleri tarafından tespit edilerek ehliyetine el konulan kişinin aracıyla ilgili bir çalışma olarak düşünülmesi gerekir. Zira hiç alkol almamış veya alkollü iken araç kullanmamış vatandaşımızı da korumak gerekir. Kurallara uyan sürücülere böyle bir külfet getirmemek gerekir.

Sayın Başkanım, cezayla beraber ödüllendirme de trafik ihlallerinin önüne geçebilecek bir yöntemdir. Sürücü belgesi Karayolları Trafik Kanunu'nda belirtilen yetkililerce sürücü belgesi geçici veya tedbiren geri alınmayan, herhangi bir cezai işlemi bulunmayan, herhangi bir yaralamalı veya ölümlü trafik kazasında kusuru bulunmayan sürücülerden başvuru yapan sürücüler için belli bir periyot veya dönem belirlenip bu dönemlerde hasarsızlık indirimi yanında kasko veya trafik sigortalarına özel indirimler de uygulanabilir. Ayrıca, yine kuralları ihlal etmemiş sürücüler için motorlu taşıtlar vergisinde periyodik indirim hakkı tanınabilir görüşünü de paylaşmak istiyorum.

Son olarak trafik kazalarında maddi ve manevi zararlarımızın bedeli çok ağır, komisyon raporumuzda detaylı istatistikler ayrıntılarıyla mevcut. Trafik istatistiklerinde göze çarpmayan bir husus, maalesef, kazalardan sonra engelli olarak hayatını sürdüren kardeşlerimiz. Hem kendisi hem ailesi bazen kendisinin bazen de başkaca bir sürücünün bir dakikalık dikkatsizliği yüzünden hayatının geri kalanını engelli olarak yaşamak zorunda kalıyor. Engelli kardeşlerim için engellilere ulaşımın mekânsal tasarımı planının yapılması, yaşam kalitelerinin artırılması gerekiyor.

Tabii bunların tamamı bir görüştür, bizim burada belirttiklerimiz bir yasa değildir; bu görüşler toplum tarafından, idare tarafından, yürütme tarafından ve nihayetinde yasama tarafından kabul edildiği takdirde ancak uygulama alanı bulur. Bizim amacımız kamuoyunda trafik ihlallerine dikkat çekmek; zira hangi kuralı koyarsanız koyun, trafiğin en önemli unsuru insandır ve bu kuralları uygulayacak ve kurallara uyacak olan da insandır.

Ben tekraren zatialinize, Komisyon üyelerimize çok teşekkür ediyorum. Konuya ilgi duyan tüm kamuoyuna da huzurlarınızda tekrar teşekkür etmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, çok teşekkür ediyoruz detaylı açıklamalarınız için, redaksiyon gereken yerlerde oradan da faydalanacağız.

Bu komisyonla ilgili söz almak isteyen üyelerimiz var mı? Yok.

Komisyon raporumuzu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1.- Gıda Bankacılığı Uygulamasının Araştırılması ve Yaygınlaştırılmasını İnceleme Alt Komisyonu Raporu'na ilişkin görüşmeler(Devam)

BAŞKAN – Değerli katılımcılar, Gıda Bankacılığı Alt Komisyonu Başkanı, aynı zamanda

Komisyon Başkanı olarak ben raporu biraz kısa geçtim -sizler çok detaylı anlattınız- yaklaşık yirmi üç aylık bir çalışmadır, dolayısıyla zabıtlarda kalması adına ben de gıda bankacılığıyla ilgili iki üç cümleyle tekrar söyleyeceğim; bu konuda söz almak isteyen değerli misafirlerimiz veya üyelerimiz varsa bir kere daha soracağım, ondan sonra evlilik programları bölümüne geçeceğiz.

Gıda bankacılığı, bildiğiniz gibi, işletmelerin stoklarında bulunan gıda, giyecek, yakacak ve temizlik maddelerinin son kullanma tarihi yaklaşmış, paketleme veya üretim hatası bulunan, ihracat veya ihtiyaç fazlası gibi sebeplerden dolayı değerini kaybeden veya zayı olacak maddelerin ihtiyaç sahibi insanlara ulaştırılmasını sağlayan işletmeler ile dernek ve vakıflar arasında köprü oluşturan bir organizasyondur. Gıda bankacılığı uygulamasıyla israfın önüne geçilirken sosyal sorumluluk bilinciyle de ihtiyaç sahibi insanlara yardım edilmektedir. Öte yandan tüzüğünde gıda bankacılığı yapılabileceği ifade edilen dernek ve vakıflara yapılan bağışlar ile ticari işletmelere sağlanan vergi teşvikleri de israf konusunu duyarlı hâle getirmektedir.

Bu amaçla kurulan komisyonumuzda, on saat süreyle 7 toplantı yapılmıştır; 7 ayrı ilde ve 9 yerde inceleme yapılmıştır ki elli yedi saat süreli bir çalışmadır. Yirmi üç aylık bu çalışma sonunda 135 sayfalık bir raporumuz oluşmuştur. Biraz evvel söylediğim gibi, bu konuda yayınlanan teknik bir rapordur. Yaptığımız ziyaretlerden biraz evvel size bahsettim.

Raporumuzun son bölümünde özellikle Başbakanlıktan, Gümrük ve Ticaret Bakanlığımızdan, İçişleri Bakanlığımızdan, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından, Maliye Bakanlığından, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığından son kullanıcıların tespiti açısından; Kalkınma, Avrupa Birliği, Millî Eğitim, RTÜK ve Kültür Bakanlığından da beklentilerimiz vardır. Diyanet İşleri Başkanlığının mali ibadetler konusundaki yükümlülüklerde uyarıda bulunması açısından da taleplerimiz ve beklentilerimiz vardır; raporumuz bunları içermektedir diyorum ve gıda bankacılığıyla ilgili konuyu burada kapatıyorum.

Bu konuda söz almak isteyen değerli misafirlerimiz var mı? Katkı sunan kamudan ve özel sektörden insanlar oldu. Katılımcılar arasında söz almak isteyen varsa kendilerine söz verebilirim. Yok. Peki, gıda bankacılığı konusunu geçiyoruz.

3.- Mesleki Eğitim Kapsamında Staj Gören Öğrencilere Ücret Ödenmesindeki Sorunların Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Raporu'na ilişkin görüşmeler

BAŞKAN – Bir başka alt komisyonumuz değerli katılımcılar, Mesleki Eğitim Kapsamında Staj Gören Öğrencilere Ücret Ödenmesindeki Sorunların Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Raporu. Bu alt komisyonumuz da önemli bir konuya parmak basıyor ve Sayın Başkanımız Osman Mesten bu konuda detaylı çalışma yaptı arkadaşlarıyla birlikte; kendisine söz verelim, alt komisyon raporu hakkında bizi bilgilendirsin, ondan sonra görüşmeye başlayalım.

Buyurun efendim.

OSMAN MESTEN (Bursa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun İç Tüzük'ün 115 ila 120'nci maddeleri uyarınca 22/2/2017 tarihli toplantısında aldığı 18 sayılı Karar gereğince kurulan Mesleki Eğitim Kapsamında Staj Gören Öğrencilere Ücret Ödenmesindeki Sorunların Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu çalışmaları ve raporumuz hakkında bilgi vermek üzere söz almış bulunuyorum.

Başkanlığını yürüttüğüm alt komisyonunda Zonguldak Milletvekili Sayın Özcan Ulupınar, Çanakkale Milletvekili Bülent Öz ve Dilekçe Komisyonu ikinci devre Komisyon üyeliği seçimlerinde Komisyon üyesi olmayan Çanakkale Milletvekili Bülent Öz'ün yerine Denizli Milletvekili Sayın Melike Basmacı

görev almışlardır.

Komisyonumuza başvuran Hüseyin Can Göker tarafından iletilen 1.694 numaralı dilekçede öğrencisi olduğu Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesinde mesleki eğitim kapsamında staj yapmasına rağmen staj ücretinin ödenmediği, öğrenim görülen okul tarafından öğrencilere “Staj ücreti almak istemiyorum.” ibareli belge imzalatıldığı, kendisine ve diğer öğrencilere staj ücretinin ödenmesini talep ettiği belirtilmiştir. Meslek liselerinde eğitim gören öğrencilerimize staj çalışmaları esnasında ücretlerinin ödenmediği ve öğrencilere “Staj ücreti almak istemiyorum.” şeklinde belgeler imzalatıldığına yönelik gelen şikâyetler üzerine Dilekçe Komisyonu konunun ayrıntılı olarak incelenmesini teminen bir alt komisyon kurulması kararı almıştır. Kurulan alt komisyonumuz, 8 Mart 2017 tarihinde yaptığı toplantıda Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü ve Özel Eğitim Kurumları Genel Müdürlüğü yetkililerini dinledi. Konuyla ilgili Millî Eğitim Bakanlığından mesleki eğitimde staj ücretinin ödenmesinde yaşanan sorunlar ve alınan önlemler hakkında bir rapor istenmişti. Millî Eğitim Bakanlığı ilgili genel müdürlükleri, komisyonumuza talep edilen raporları sundular. Ayrıca konuyla ilgili Millî Eğitim Bakanlığınca bir soruşturma açıldı. Soruşturma sonucunda da işletmelerde bu hususlarda eksiği olan, bu öğrencilere staj ücreti ödenmesi konusunda yardımcı olmayan idareler hakkında kınama cezası verildi. Öğrencilerin imzalamak zorunda kaldıkları ibranameler iptal edildi ve staj yapan bütün öğrencilerin de sözleşme yapmaları konusunda karar verilmiş oldu.

Mesleki eğitimde stajla ilgili olarak Komisyonumuza devam eden başvurular da vardı: Bunlardan bir tanesi; Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölüm Başkanı Sayın Sibel Erkal İlhan tarafından yapılan başvuruda da bölüm öğrencilerinin müfredatında kırk saat seçmeli alan uygulama dersi bulunduğu, yaklaşık sekiz yıldır öğrencilerin Türkiye'nin çeşitli hastanelerinde bu stajları sorunsuzca yapmışken 2017-2018 yılında seçmeli alan uygulaması öğrencisi kabul edilmeme sorunlarıyla karşılaştıkları, dilekçesine ek olarak da sunulan 46 dilekçede de öğrencilerin hastanelere yaptıkları başvurularda uygulama alanına kabul edilmeyeceklerinin bildirildiği, Türkiye'nin çeşitli hastanelerinde kabul edilmeme gerekçesi olarak staj ücretinin ödenmesiyle ilgili sorunlar olduğu, meslek lisesi öğrencilerinin öncelikle kabul edildiği ve kontenjanın dolu olduğu gerekçesiyle de öğrencilerin kabul edilmeyecekleri bildirilmiştir.

Sorununun çözümü için de ilgili kanun maddelerinin incelenerek dönem içi uygulamalarda ve yaz stajlarında öğrencilere ücret ödeme konularının belirlenmesi ve karara bağlanması, öğrencilere yaz stajında ücret ödenmesi için gerekli kaynağın temin edilmesi, Sağlık Bakanlığı ve YÖK arasında Sağlık Bilimleri öğrencilerinin yaz stajları konusunda protokol yapılması, seçmeli alan uygulamasına kabul edilmeyen öğrencilerin sorununun en kısa sürede çözümlenmesi için kamu hastanelerine ücretler konusunda bilgi verilerek kabullerinin sağlanması önerilmiştir. Öğrenciler tarafından Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesine verilen dilekçelerde de öğrencilerin yine aynı şekilde mesleki eğitim kapsamındaki zorunlu stajlara başvuruları hâlinde hastaneler ve sağlık kuruluşlarından kontenjanların dolu olduğu gerekçesiyle, bahaneleriyle taleplerin geri çevrildiği ve bundan dolayı şikâyetlerin söz konusu olduğu ortaya çıkmıştır.

Alt komisyonumuz kamu kurum ve kuruluşlarının katılımıyla iki alt komisyon toplantısı gerçekleştirdi. Komisyon çalışmalarında ilgili birçok kurum ve kuruluş temsilcileri dinlenmiş, kurum ve kuruluşlardan bilgi, belge, rapor temin edilmiştir. Alt komisyon çalışmaları kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarının konuya ilişkin görüş ve önerileri de raporda ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

Ayrıca, Hüseyin Can Göker'in, ilk dilekçe sahibi vatandaşımızın “Staj eğitimi uygulamasıyla alakalı tüm hakları, hak edişlerimi tamamen aldım.” şeklinde 30/5/2016 tarihli dilekçe verdiği,

şikâyetini geri aldığı belirtilmiş, müfettişlikçe öğrenciye toplu olarak ücret ödenmesinin yapıldığı ve öğrencinin alacağı kalmadığı beyan edilerek şikâyetten vazgeçtiği tespit edilmiştir. Bu öğrencimiz şikâyetinden vazgeçmiş ancak benzer uygulamalar devam ettiği için Komisyon çalışmalarımız genele şamil olmak üzere bir rapor hazırladı. Yapılan çalışmalardan anlaşıldı ki 3308 sayılı Kanun kapsamında staj ücreti ödenmesinde yaşanan hukuki ihtilafları gidermek için 2/12/2016 tarihli 6764 sayılı Kanun'la 3308 sayılı Kanun'un 25'inci maddesindeki düzenleme tek başına yeterli olmamıştır. Kamu kurumları ve kamu kurumlarına ait işletmelerin bütçelerinde staj ücreti için ödenek ayrılmasına, ayrıca özel işletmelerde de öğrenci kabul etmeyen işletmelere yaptırım uygulamasına, bakanlıkça bilgilendirme ve denetimlerin artırılmasına ihtiyaç duyulduğu anlaşılmaktadır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri ve değerli katılımcılar; mesleki eğitim ve bu eğitimde staj ve benzeri uygulamaların önemi tartışılmaz. Staj uygulamalarında öğrencilerimizin mağdur olmaması, eğitimlerinin aksamaması ve daha sonra da hukuki ihtilafların yaşanmaması için; mesleki eğitim kapsamında staj gören öğrencilere ücret ödenmesindeki sorunların araştırılması ve alınabilecek önlemlerin belirlenmesine yönelik olarak alt komisyonda tespit ve değerlendirmeler kapsamında kamu kurum ve kuruluşları merkez ile taşra birimlerindeki işletmelerde beceri eğitimi ve staj yapan öğrencilere ödenecek ücretlerin bütçelendirilmesinin sağlanması; Millî Eğitim Bakanlığınca da bazı önlemlerin alınması karara bağlanmıştır. Bu vesileyle alt komisyon çalışmalarındaki katkılarından dolayı tüm Komisyon üyelerine ve kamu kurumlarındaki değerli temsilcilere teşekkür ediyorum.

Raporumuzu saygıyla Komisyonunuza da arz ediyorum. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, teşekkür ediyoruz.

Bu raporla ilgili söz almak isteyen üyemiz var mı?

Buyurun Sayın Başkan.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sayın Başkanım, kıymetli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, geçmiş dönemlerde staj yapan öğrencilerin önemli sorunlarından birisi de staj döneminde yapılan sigortaların emeklilikten sayılmaması. Bu bağlamda Türkiye'de binlerce mağdur var şu an itibarıyla, geçmişte staj yapıp da emeklilikten sayılmadığı için sigortaları. Dolayısıyla bu bağlamda, bu alt komisyonun da buna göre bir çalışma yapması ve yapılan sigortaların emeklilikten sayılmasıyla ilgili de çalışma yapılması gerekiyor.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, teşekkür ediyoruz.

Bizim alt komisyonumuzun konusu staj ücretlerinin ödenmemesiyle ilgiliydi, gençlerin oradan bir mağduriyeti doğdu. Ama söyledikleriniz zabitlara geçti, çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Yapılan değerlendirmeler çerçevesinde redaksiyon yetkisiyle birlikte Genel Kurul kararı olmak üzere raporumuzu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Hayırlı olsun.

4.- Evlilik/İzdivaç Programlarının Aile Kurumuna Olumsuz Etkilerinin Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Raporu'na ilişkin görüşmeler

BAŞKAN – Şimdi gündemimizin bir başka maddesinde yine bir alt komisyon raporu. Başkanımız Gaziantep Milletvekilimiz Sayın Canan Candemir Çelik. Evlilik ve izdivaç programlarının aile kurumuna olumsuz etkilerinin araştırılması ve alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulmuş bir alt komisyon raporu, toplumsal bir yaraya basan bir rapor. Bu raporla ilgili de Komisyonunuza çok sayıda dilekçe gelmişti. Dolayısıyla bu alt komisyon öyle oluştu. Bu konuda Sayın Başkan ve arkadaşlarımız çok güzel bir çalışma yaptılar.

Şimdi rapor hakkında Antep Milletvekilimiz Sayın Canan Candemir Çelik'i dinleyelim.

Buyurun Başkanım.

CANAN CANDEMİR ÇELİK (Gaziantep) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, kıymetli misafirlerimiz; 26'ncı Yasama Döneminin son toplantısı için bir araya geldik, bu dönemde de Komisyonumuz, geçtiğimiz dönemlerde olduğu gibi toplumdaki gelen bazı sorunlara derman olma arzusuyla güzel işlere imza attı. Evlilik, izdivaç programlarının aile kurumuna olumsuz etkilerinin araştırılması ve alınabilecek önlemlerin belirlenmesi konulu alt komisyon da bahse değer bu güzel işlerden biri.

Ben öncelikle, alt komisyonumuzun kurulmasına öncülük eden kıymetli Başkanımız Sayın Mihrimah Belma Satır'a, değerli katkılarını sunan sayın alt komisyon üyelerimize, Yalova Milletvekilimiz Fikri Demirel, Samsun Milletvekilimiz Orhan Kırcaıt, Çanakkale Milletvekilimiz Bülent Öz, Adana Milletvekilimiz Seyfettin Yılmaz Beylere, komisyonumuza bizzat katılımlarıyla destek veren Sayın Ayşe Keşir Hanımefendi'ye, yazılı görüşlerini ve sorularımıza yanıtlarını gecikmeksizin ileten RTÜK'e, Kamu Denetçiliği Kurumuna, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına, Adalet Bakanlığına, TÜİK, Diyanet İşleri Başkanlığına, tüm alt komisyon üyesi arkadaşlarım adına şükranlarımı iletmek istiyorum.

Malumunuz evlilik, izdivaç programlarının aile kurumuna, gençlerimizin gelişimine verdiği manevi zarar geçen seneye kadar halkımızın yüksek sesle dile getirdiği hassasiyet alanlarından biriydi. Biz de vatandaşlarımızın Dilekçe Komisyonuna göndermiş olduğu benzer mahiyetteki dilekçelerde bu konudaki toplumsal rahatsızlığın ayyuka çıktığına gördük ve bunun bir alt komisyonunda çalışmaya değer bir alan olduğunu değerlendirdik.

22 Şubat 2017'de kurulmasından itibaren mart ve haziran aylarında olmak üzere toplam üç toplantı gerçekleştirdik. Bu toplantılar süresince medya alanında çalışmış, bu alana vâkıf vekillerimizin görüşlerini aldık; kurumlarımızın evlilik, izdivaç programlarına bakış açılarını, uygulamalarını, çözüm önerilerini yakından görebilme imkânına sahip olduk. Çalışmalarımıza dâhil olan herkesin uzlaştığı bir husus vardı: Bu programlar ailenin kutsiyetine inanan toplumumuzu yansıtmıyor. Evlilik müessesesinin salt maddiyata indirgenmesi, özel hayatın gizliliğinin yüksek izlenme oranına feda edilmesi şüphesiz en başta gençlerimize kötü örnek teşkil ediyordu. Malum, zaman teknoloji çağı, hızı tüketim çağı, gençlerimize yatırım yapmak geleceğimizin teminatı. Hâl böyleyken gençlerimizi, ailelerimizi sürekli televizyon başında başkalarının mahrem hayatlarının gözler önüne serildiği programlara hapsedmeye ne vaktimiz var ne de böyle bir lüksümüz var. Bu sebeple geçen sene bu tip kısır, suni tartışmaların toplum nezdinde meydana getirdiği huzursuzluk Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna da çok sayıda başvurunun yapılmasına sebep olmuştu. RTÜK'ün temsilcisi de bugün aramızda. Onlar bize yayıncılık tarihinde dünyada ve ülkemizde bu tip programların gelişme süreci, günümüzde gelinen nokta, bu nevi programların kamuoyunda oluşturduğu huzursuzluğa karşı alınabilecek önlemler ve yaptırımlar konusunda bilgilendirmelerde bulundular çalışmalarımız boyunca. Kendilerine bir kez daha teşekkür ediyorum.

Devletimiz de tüm bu önemli toplumsal taleplere kayıtsız kalmadı ve bürokratik istişare süreçleri neticesinde 29 Nisan 2017 tarihinde 690 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle medya hizmet sağlayıcılarına yönelik bazı düzenlemeler yaptı. Peki, neler getirdi bu düzenleme? Söz konusu KHK'yle yayın ilkelerini ihlal eden programlara uygulanacak olan cezaların son derece ağırlaştırılmış olduğunu görüyoruz. Şöyle ki: Yaptırım kararının tebliğinden itibaren bir yıl içinde yirmiden fazla ihlal olması hâlinde yayının beş gün süreyle durdurulması; bir yıl içinde aynı ihlalin tekrarı hâlinde yayının on gün süreyle durdurulması; ihlali ikinci tekrarı hâlinde ise yayın lisansının iptal edileceğine ilişkin

düzenlemeler yapıldı. Aynı düzenleme kapsamında, çocuk ve gençlerin televizyon izlediği saatlerde yapılan ve onların zihinsel, fiziksel ve ahlaki gelişimini olumsuz yönde etkileyen tüm yayınlara yönelik genel bir yaptırım öngörülmüştür. Böylelikle daha önce koruyucu sembol kullanılarak çocukların da televizyon izlediği saatlerde yapılan bu tip yayınların düzenlemeyle, koruyucu sembol olsa bile söz konusu zaman dilimlerinde yapılamayacağını hükme bağlandığını görmekteyiz.

Biz de yapılan yasal düzenlemeler sonrası şikâyete konu yayınlarla ilgili olarak gerekli ve yeterli yasal düzenlemelerin gerçekleştirilmiş olduğunu, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun yayınlara ilişkin denetim yetkisinin artırıldığını gördük. Benzer şekilde yayın ilkelerinin ihlali hâlinde verilecek cezaların yaptırım gücünün olabildiğince artırıldığını, yayın durdurmadan yayın lisansının iptaline varan yaptırımlara bağlanmasının yeterli olduğunu değerlendirdik. Şüphesiz ki kanun hükmünde kararname düzenlemesiyle oluşturulan caydırıcılık sayesinde yayın hizmetlerinin yayın ilkelerine daha uygun hâle getirileceği ve reklam, izlenme oranları kaygısı nedeniyle kamusal sorumluluğun göz ardı edilmesinin söz konusu olamayacağı aşikârdır.

Alt komisyonun kurulma amacı hasıl olduğu için de 12 Haziran 2017 tarihinde çalışmalarımızı tamamlamaya karar verdik. Bu arada 1 Şubat 2018 tarihinde 690 sayılı Kanun Hükmünde Kararname 7072 sayılı Kanun olarak yasalaştı. Tüm bu gelişmelerimiz ışığında çalışmalarımızı rapora bağladık. Bizler, yapılan tüm yasal düzenlemelere ilave olarak bunların hayata geçmesinde konunun takipçisi olacağız. Bu konuda görev alanlarına göre kurumlarımıza düşen önemli sorumluluklar var. Tüm bunlara raporlarımızda sarıh bir şekilde yer verdik.

Ben bir kez daha, emeği geçen herkese tek tek katkıları için teşekkür ediyorum. 27'nci Yasama Döneminde de Dilekçe Komisyonunun, şimdiye kadar toplumun nabzını tutmaya, toplumun aynası olmaya devam edeceği nice başarılı çalışmalara imza atacağına tüm kalbimle inanıyorum. Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Başkanım. Ellerinize sağlık.

Bu komisyon raporuyla ilgili söz almak isteyen değerli üyemiz var mı?

Katılımcılardan, değerli bürokratlardan?

Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, size ve tüm üyelerinize teşekkür ediyorum.

Yapılan değerlendirmeler çerçevesinde, redaksiyon yetkisiyle birlikte, Genel Kurul kararı olmak üzere raporu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, sayın katılımcılar; dört alt komisyon hakkında hazırlanan raporu karara bağlamış bulunmaktayız. Öncelikle, bu alt komisyonların başkanlarına ve değerli üyelerine çok teşekkür ediyorum. Komisyon raporlarını hazırlayan uzman arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyorum. Katkı sunan bürokratlarımıza, kamu kurum, kuruluş yetkililerine ve bugün burada hazır bulunan değerli katılımcılara çok teşekkür ediyorum.

Başka bir konu kalmadığı için toplantımızı kapatacağım.

26'ncı Yasama Döneminin son birleşiminde bugüne kadar yaptığımız bütün çalışmalar için değerli üyelerimize, Dilekçe Komisyonunun saygıdeğer üyelerine çok teşekkür ediyorum.

Yeni dönemin hepimize hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

Kapanma Saati.: 17.01